

Pri Antonu se je kuga razvila popolnoma tako, kakor je navadno.

Po preteku osmih dnij so bile vse Antonove krave bolne. Vse so imele večje ali manjše mehurje v gobcu in mej parklji, nekatere so jih dobile tudi na vimenu.

Seveda je imel Anton veliko škodo. Prva krava, ki je obolela, je bila breja. Tretji dan po bolezni je storila, a prezgodaj. Teliček ni mogel živeti in je pol ure po rojstvu poginil. Na to je krava dobila bolezen v maternici, tako, da je imela vedno mrzlico, da ni mogla ničesar zavživati in da ni mogla prebavljati. V nekaterih dnevih je krava strahovito shuššala. Kdor bi jo videl, bi nikdar ne bi verjel, da je to tista žival, ki jo je bil Anton 14 dnij poprej na semnju imel, in je ni hotel prodati niti za 180 gld.

Anton je poslal k sosedu, ki mu je dal že toliko dobrih nasvetov in ga je prosil, naj pride pogledat bolno kravo. Sosed pa mu je odgovoril, da bi mu niti v sanjah ne prišlo na misel, prestopiti prag Antonovega okuženega hleva.

Anton je potem poslal po živinozdravnika in ta je hitro prišel. Ta je spoznal, da so začele notranje kože, ker je krava prezgodaj storila, gniti, da pa bolezen ni smrtonosna, dasi bo zdravljenje jako dolgo trajalo. In tako je tudi bilo.

Tudi druga krava je prezgodaj storila in je tele poginilo, tretja krava je storila lepo tele, a to je poginilo od mleka, ki ga je sesalo pri okuženi materi, štiri mesece staro lepo telico pa je našel Anton nekega jutra mrtvo v hlevu.

Sila nevarno je obolel tudi bik-plemenjak. Živinozdravnik ga je na parkljih operiral in ga rešil. To je Antona prav posebno veselilo. Šele zdaj je bil prepričan, kako pametno je storil, da je kugo naznanil županstvu. Če bi tega ne bil storil, bi živinozdravnik ne bil mogel operirati bika, in ta bi bil poginil.

Izguba na mleku je pri tolikih živalih bila seveda jako velika. Šele po preteku šestih tednih je bila kuga zatrta in so krave šle na pašo. Tam so kmalu okrevale.

Kuga ni bila zanešena nikamor iz kravjega hleva in to je bila za celo občino velika sreča. In občina je bila tudi hvaležna Antonu in njegovemu sosedu za njiju pošteno in možato postopanje.

Novice.

— **Osebnosti.** Poštni nadoskrbnik v Ljubljani g. M. Šorli je dobil naslov in značaj poštnega ravnatelja. — Okrožni zdravnik v Žužemberku g. I. Posch je stopil v pokoj; na njegovo mesto je imenovan g. dr. Adolf Keyzlar v Pragi. — Učiteljem ne mestni višji dekliški šoli v Ljubljani je imenovan učitelj v Št. Vidu g. A. Sitsch. — Pisarnični na-

čelnik v Novem mestu g. Fr. Kodermann je imenovan višjim načelnikom. — Sodni kancelist g. Josip Zupančič je imenovan za kancelista pri finančni prokuraturi v Ljubljani. — Pravni praktikant pri deželni sodišču v Ljubljani gospod Ivan Modic je imenovan avskultantom. — Rač praktikanta Fran Bergant in Milan Paternoster sta imenovana asistentom pri c. kr. deželni blagajni.

— **Cerkvene vesti.** Za župnijo Moravče je prezentiran č. g. Ivan Bizjan, župnik na Brdu, za župnijo Sv. Trojico nad Cerknico č. g. Jakob Merc, župnik v Rajhenburgu ob Savi Knezoškofijskemu tajniku g. Alffozu Levičniku je zaradi bolehnosti dovoljen daljši dopust.

— **Odlikovanje.** Častno svetinjo za štiridesetletno službovanje je dobil profesor na višji gimnaziji v Ljubljani gosp. F. Žakelj.

— † **Stolni kanonik Anton Urbas** je po večletnem bolehanju umrl dne 22. t. m. v Leoninum. (Rojen je bil 13. septembra l. 1820. N. v m. p.)

— **Presvetli gospod knezoškof ljubljanski**, ki je bil za nečaj časa šel na obisk v Hercegovino in v Bosno, se je zopet povrnil v Ljubljano.

— **Generalni minister frančiškanskega reda** je minoli teden obiskal kranjske samostane tega reda.

— **Občina Radeče pri Zidanem mostu** je poslance g. Fr. Povšeta izvolila svojim častnim občanom.

— **V gospodsko zbornico** je bilo te dni poklicanih 24 politikov, državnikov in znanstvenikov, a mej njimi ni nobenega Slovenca.

— **Spominek cesarice Elizabete** so razkrili minolo nedeljo v Pierisu v Furlaniji. Priprosto ljudstvo je zanj zložilo 900 gld., da pokaže svoje avstrijsko mišljenje.

— **Slovensko gledališče** je začelo letošnjo sezono dne 21. septembra. Začetek je bil v umetniškem oziru prav dovoljen, žal, da ne tudi v materijalnem.

— **Shod krščanskega ženstva** je bil dne 24. septembra. Udeležba je bila ogromna, Shod je pismeno pozdravil gospod knezoškof. V novo društvo se je vpisalo mnogo udov.

— **Shodi.** Politično društvo za kozjanski okraj je imelo dne 17. t. m. shod v Kozjem, na katerem je poročal državni poslanec Berks. — Isti dan je bil shod na lgu, na katerem se je sklenilo, ustanoviti izobraževalno društvo. — Dne 24. septembra je bil v Jarenju pri Mariboru shod, na katerem je govoril dež. poslanec dr. Rosina. — V Prvačini na Goriškem je dr. Gregorčič opisal sedanji položaj in se izrekel za ločitev goriške grofije od Gradišanske. Vse slovenske županije naj pridejo pod Gorico, vse furlanske pod Gradiščo. Vsaka grofija izmeji svoj deželni zbor.

— **Celjski Feuerwehrtag** ki se je vršil te dni je imel popolnoma pangermanski značaj, a vzlic temu so se ga udeležili tudi zastopniki gasilnih društev iz slovenskih občin Šoštanja, Trbovelj in Hrastnika.

— **„Dopolnjeno je“.** Na desnem bregu Bistrice nasproti predilnici v Tržiču, so te dni našli truplo 24letnega kovača F. Lenartka. Na desni roki je imel prerezane žile, iz česar se sklepa, da se je sam usmrtil. Našli so pri njem listek, na katerem je bilo zapisano „Dopolnjeno je“.

— **Mlekarsko zadrugo** so po prizadevanju ravnatelja kranjske kmetijske družbe g. G. Pirca ustanovili v Škotji Loki.

— **Morskega volka** so pred kratkim reški ribiči vjeli v Moščenicah. Volk je bil poldrugi meter dolg.

— **Koroška dež. zavarovalnica proti požaru** je začele poslovati dne 10. t. m.

— **Petdesetletnico mašništva** je praznoval te dni č. g. Fr. Čebular, častni kanonik tržaški in dekan na občinah.

— **Nesreče.** Tesar Jos. Šlajner iz Šalkove vasi pri Kočevju je te dni pomagal nekim delavcem pri vzdigovanju tramov. Pri tem je zdrsnil jeden tram in zadel Šleimerja tako nesrečno na glavo, da je na mestu mrtev obležal. — V Ljubljani si je 4letni delavski sin Milan Avbel, igraje se z žveplenkami, žažgal obleko. Opeknel se je tako, da je kmalu potem umrl.

— **Umrl** je dne 19. t. m. v Zemunu č. g. župnik V. Korajac, znani hrvatski pisatelj in proslavljeni humorist.

— **Istrski dež. zbor**, ki se menda v kratkem snide, zboroval bode tudi letos v Kopru, razpravljati pa mu bo vsled vladne predloge o premestitvi dež. zbora in dež. uradov iz Poreča v Pulj.

— **Otvoritev hrvatskega gimnazija v Pazinu.** Dne 18. t. m. se je šolsko leto začelo s svečano službo božjo. Potem se je zbral občinski zastop v sejo ter izrazil zahvalo cesarju in ministrskemu predsedniku za ustanovitev gimnazija. Nadalje so bili imenovali častnimi občani gg.: dr. Dinko Vitezić, Vekoslav Spinčić in dr. Matko Laginja in to za njih delovanje za hrvatski gimnazij. Na zadnje se je sprejel predlog, da se naprosi deželni odbor za podpore tudi hrvatskim dijakom, kakor jih daje dijakom italijanskega gimnazija. Dr. Trinajstić je opozoril o tej priliki, da je deželni odbor razveljavil sklep obč. zastopa gledé jubilejske ustanove, ker da je namenjena samo hrvatski mladini, a morala bi biti tudi za italijanske pijake. Ako se drži tega načela ravnopravnosti, moral bo deželni odbor dajati podpore tudi učencem hrvatskega gimnazija.

— **Nemške razglednice na Rakeku.** Pišejo „Edinosti“: Danes sem prišla z Rakeka samo nemško razglednico, na kateri se mi piše: „Ali ti ne prihaja slabo pri pogledu te karte? To je grozno a še groznejše je, da je te karte založila znana slovenska dama najbrže na ljubo onim častnikom, ki so zahtevali, da se odstranijo Ciril-Methodove užigalice in ki so 18. avgusta vrgli našo slovensko trobojnico v blato.“ Da so naše dame jako vnete za uniformo, mi je bilo pač znano, a da bi za uniformo prodale celo narod svoj — to sem videla iz tega „Gruss aus Rakek“.

— **Poroke.** V Trstu se je poročil finančni asistent gosp. Jakob Rupel z gospodičuo Elviro Nabergojevo s Proseka.

— **Zaveza kmetijskih zadrug za Spodnje Štajersko** se je ustanovila v Žalcu.

— **Železnica Velenje-Kamnik.** Poroča se, da se bodo prihodnjo pomlad izdelali načrti za to železnico.

— **Cesarska darila.** Cesar je odškodovancem po zadnjih povodnih na Štajerskem daroval 8000 gld., za pogorelee v Šmrečah na Koroškem je daroval 4000 gld., za dobrodlna društva v Celovcu 2200 gld., za cerkev v Porečah 300 gld., za popravo cerkve M. B. na Otoku 300 gld., za mestne reveže v Celovcu 1500 gld., za reveže v celovski okolici 200 gld.

— **Premovanje konj na Kranjskem.** Na šest postaj namreč Lece, Kranj, Kamnik, Vrhnika, Ribnica, Trebnje in Št. Jernej, se je prignalo skupaj 251 konj. Premovanih je bilo 46 kobil z žrebeti, 31 kobil, 4 triletne, 21 dveletnih in 18 jednoletnih žrebet premije so znašale 1270 gld., poleg tega pa je bilo porajenih 49 srebrnih svetinj.

— **Slovenski državni poslanci** so imeli minoli petek v Ljubljani sestanek, na katerem so se posvetovali o položaju. Udeležba je bila precej pičla. Vsi govorniki so naglašali, da naj „Slov. kršč. narodna zveza“ vstraja pri sedANJI desnici. Ko bi se pa premenila konstelacija strank v državnem zboru, bode klub uravnaval svojo taktiko po danih razmerah.

— **Značilno.** Uslužbenec oficijozne „Triester Zeitung“ je prišel te dni v neki c. kr. urad pobirat naročnino. Na suknji je imel — Garibaldijevo kokardo,

— **Castnim občanom** občine dolenjevaško pri Ribnici je izvoljen dosedanji ondotni župnik kanonikom v Novem mestu imenovani.

— **Javna risarska šola za dame** se je ustanovili pri ljubljanski strokovni obrtni šoli. Pouk bo brezplačen, sami pri vstopu je položiti vstopnine 1 gld. Tečaj se začne s 1. oktobrom.

— **V pijanosti.** 84letni Jos. Pečnik je v Škofji Loki padel po stopnicah ubožnice in dobil toliko notranjih poškodb, da je vsled njih umrl. Blizu Potoka v Vel. Loki so našli v nekem jarku ubitega posestnika I. Kotarja iz Mačjega Dola.

— **Pogreša se** 41letna slaboumna Neža Mlakar vdova Sedej iz Zavodja pri Škofji Loki.

— **Samomor.** V Dolenčicah pri Kranju zadala si je v noči od 16. na 17. t. m. 70letna že dlje časa slaboumna Marijana Čezbe z nožem toliko ran, da je umrla.

— **Za finančne stražnike.** Zadnja številka ukaznega lista finančnega ministrstva je oblavila naredbo, ki ima stopiti v veljavo s 1. oktobrom in glasom, katere se zniža poskušna službena doba finančnih stražnikov na tri leta. Istodobno se ustanovlja nova vrsta finančnega moštva, t. j. finančnih viših respicijentov. Aktivitetne letne plače bodo znašale 700, 600, 500 in 400 gld., plačljive vsaki mesec naprej. Doklade, ki se imajo všteti o določbi mirovine, bodo znašale 40 gld. po 4 triletjih, 40 gld., čez nadaljna 2 leta in 50 gld. zopet čez 5 let službovanja. Pristojbine službenega potovanja se zvišajo, dovoljujejo se potrošnice ter zboljšajo znatno preskrbnine moštva, njih udov in sirot.

— **Čudne stavbe.** Mesto Ohio je sklenilo, sezidati velikansko posloplje, katero bode imelo obliko ribe. Odprti gobec ribe bodo vrata te hiše. V trebuhu ribe pa bode ogromna dvorana, zajutrkovalna soba, čakališče, ter biljardna soba. Po noči bode razsvetljevala električna luč, ki bo na obeh straneh v obliki vodnih žarkov švigala iz hiše. — Amerika ni tako bogata nenavadnih poslopij, pač pa so na Angleškem nazlični poravni stolpi, znana je tudi neka hiš v Chapel Streetu, ki je videti zgoraj širša nego spodaj. Nekaj izvanrednega je pa hiša v vasi Bushton, ki predstavlja sveto Trojico. Hiša je trioglasta, ima tri nadstropja, vsako nadstropje ima po tri okna in vsako okno ima obliko triperesne deteljice. Tudi dimnik je trioglast. Na vsaki strani hiše pa so trije napis.

— **Železnica iz biserov.** Neka angleška družba hoče graditi železnico skozi turško pokrajino Evfrat, kjer je najrodovitejši kraj sveta. Po zgradbi te železnice bi dobili Angleži velik upliv v Perziji. Za stvar se zelo poteguje sultanov svak Mahmud paša in njegova žena, sestra sultanova, ki ima velik upliv v Yildic-Kiosku. Originalen pa je način, kako hoče pridobiti sultana angleška družba, da jej dovoli kncesijo. Pred nekaterimi dnevi je po naročilu družbo svak Mahmud izročil sultanu načrt te železnice, izpeljan v inimjatuti iz samega zlata in kamenov. Na debeli zlati podlagi so zaznamovane že obstoječe anatolske železnice z samimi tirkizi (višnjev biseri) projektovane pa so zaznamovane z smaragdi (zeleni) in rubini (rudeči). Ves načrt je izpeljan tako, da sultan vidi vso železnico izgotovljeno pred seboj, celo železniški vlaki so iz drugih snovij izdelani, ki stojijo na tiru.

— **Osveta prostitutke.** 24letna prostitutka Ana Kulifek je zabodla dne 21. min. julija na Dunaju svojega ljubimca, komptoarista Leopolda Felmerja. Felmer jej je bil obljubil, da jo vzame za ženo, a se je v pričo njenega značaja premislil. Imel je drugo ljubico. Kulifek je prišla 21. julija sredi noči k Felmerju, ga poklicala iz stanovanja ter mu zabodla nož v srce. Felmer je obležal mrtev. Dunajski porotniki so obsodili morilko na smrt na vešalah, Kulifek je sprejela kazen brez ugovora.

— **Drama na morju.** Iz Marselja na Francoskem se javlja, da je v ono luko prispel parnik „Lou Cetrori“, kateri je izkrcal del moštva parnika „Dunroe“, kateri je utonil blizu Balearnih otokov v Sredozemnem morju. Oteti pripovedujejo svojo zgodovino na sledeč način: Parnik Duuroe se je prejel zval „Alesia“ in društvo Cyprien Fabre ga je prodalo pretečenega avgusta nekaterim norveškim kapitalistom. Parnik je v Marselju premenil moštvo 26 oseb in odplul pod norveško zastavo iz otoka Elbe naložen mineralij za Glasgow na Anglaškem. Zapovednik parniku Hans Dahl pripoveduje, da je bilo morje jako mirno in lepo vreme, ko je s parnikom dne 7. t. m. odplul, še le dne 9. t. m. zjutraj so naleteli na razburjeno morje in vihar. In brez da bi se slišalo niti najmanjšega sunka ni bilo opaziti, da se parnik na sprednjem kraju potaplja. Vsled preiskovanja so opazili, da dere voda v parnik z veliko silo skoz otvore, ki so se odprli na bokih broda. Ker je kapetan opazil, da se parniku ne more pomoči, je ukazal moštvu naj brzo spusti ladjice in se pripravi zapustiti parnik. Komaj so to v naglici storili, se je parnik „Dunroe“ že pogreznil. V ladjicah so imeli le malo hrane in vode, v eno je stopil zapovednik parnika z 14 možmi, v drugo pa njega namestnik in ostalo moštvo. Vihar je še zmiraj razsajal tako močno, da je ladjici ločil, ki sti pluli vsaka na svojo stran, kamor jih je veter in morska struja gnala. Ker so imeli nesrečneži le malo hrane in vode, so precej od začetka morali jesti in piti le toliko, da so se mogli izdržati. Vsak dan so smeli povžiti le toliko vode, kolikor je je stalo v nožnici morskega noža in le košček kruha. Tretji dan v ponedelje dne 11. t. m. je vihar je vedno razsajal in ker je valovje bilo strahovito je odnesel en val dva mornarja iz ladice katere niso mogli več dobiti. Ta dogodek je silno pretresel ostale mornarje, in se je v ladjici dogajalo nepopisljiv prizorov. V takem stanju so ostali več dni brez vsacega upanja, lačni in žejni tako, da se je že na nekaterih opazovalo znake lutosti vsled silnega trpljenja, truda in razburjenja. Naposled se jih je usmilo nebo, opazili so h kratu dim na obzorju, kar je bilo znak, da se bliža parnik. In res so zapazili, da se jim bliža nek parnik z vso brzino, kar znak, da so jih iz parnika opazili in je bila njihova rešitev. Parnik, ki jim je hitel na pomoč je bil „Lon Cettri“, kateri jih je 15. t. m. spravil na svoj krov in rešil gotovega pogina. Bili so torej 6 dni izpostavljeni v ladjici ribarju.

— **Kavčuk iz — koruze.** Odkar zahteva elektrika, bicikl in automobil čedalje več uporabe na kavčuku, se je počelo misliti, kako bi se nadomestilo istega z drugo sorodno tvarino. In res, posrečilo se je nekemu iznajditelju v Chicagu, napraviti „kavčuk“ iz — koruznega olja. Ta tvarini je ruderčerjava, proti vročini sicer manj zanesljiva, vendar v drugem oziru popolnoma enaka, kakor sedanji kavčuki. Pet ameriških družb se je že zedinilo v velik sindikat, da prične izdelovati kavčuk iz koruze. Ta kavčuk ne bode rabljiv v elektriki, pač pa bode izvrstno nadomeščal sedanjega pri biciklih in vseh drugih izdelkih, ki ne trpe vsled vročine, vendar bo mnogo ceneji od sedanjega.

— **Največji bogatin sveta umrl.** V Newyorku je umrl te dni Kornelij Vanderbilt, ki je največji železniški podjetnik na svetu. Dosegel je 56 let. Njegov oče je bil najprej reven prodajalec sadja. Tekom vojne z Anglijo (1812—14) pa je razvil obširno trgovino. Nabavil si je svoje ladije ter je sezidal troje velikih železnic. Zapustil je okoli 70 milijonov dolarjev. Njegov sin, ki je sedaj umrl, je to premoženje pošesteril ter postal tako najbogatejši mož na vsem svetu. Kornelij Vanderbilt je prišel večkrat v evropska letovišča ter je bil tudi na Dunaju.

— **Cesar na Hoferjevi slavnosti.** Dve lasnosti dičica od pradavnih časov večino tirolskih Nemcev, globoko verko prepričanje in udanost do vladajoče rodbine Habsburg-

otrinške. Najlepšega izraza sta ti dve v enoto združeni lastnosti našli v spomeniku, katerega so Tirolci postavili svojemu največjemu junaku, Andreju Hoferju, na njegovem rojstnem domu v Sandhofu; zgradili so kapelo, posvečeno sv. Srcu Jezusovemu. Kakor smo že javili, se je cesar udeležil otvoritvene slavnosti ter ga je prebivalstvo povsodi navdušeno pozdravljalo. Danes moramo dodati nekaj opazek, ki so značilne ne le za mišljenje Tirolcev, ampak tudi za miroljubnost našega vladarja. Deželni glavar, grof Brandis, je bil v svojem nagovoru izrazil veselje, da sme pozdraviti cesarja na tako znamenitnem mestu, kakor je rojstni kraj Hoferjev, je naglašal zgodovinsko udanost Tirolcev, ter izjavil, da so isti tudi sedaj vsaki hip pripravljeni, slediti svojemu vrhovnemu poveljniku v boj za obrambo domovine. Na to je odgovoril cesar: „Globoko ganjen po mogočnem utisu, ki ga je napravilo na me to mesto, posvečeno po duhu domovinske ljubezni, sprejemam izraz Vaše udanosti. Bila je dobra in lepa misel, da ste skromnemu možu, ki je z resnično bogaboječnostjo in zvesto ljubeznijo do domovine sebe in svoj narod povzdignil do večne slave, postavili stalen spomenik tukaj, kjer se je rodil, kjer je vzrastel in odkoder je kakor mož započel svoja najpogumnejša dela. Naj bi duh Hoferjev, v čegar hvaležni spomin smo se danes tukaj zbrali, nikdar ne zapustil tirolskega naroda. Kakor se tega nadejam z gotovostjo in kakor sem prepričan, da bodo možje tirolski ob času nevarnosti sledili klicu svojega kneza, kakor vselej doslej, istotako želim iskreno, da se moč naroda, ojačena po podedovani ljubezni do domačije, ohrani mirnemu delu za blagostanje, ter da bo junaški duh Hoferjev mogel z višim gledati na zvesto in hrabro, pa tudi čedalje srečnejšo Tirolsko!“

— **Zaroka.** Princ Nikolaj Grški se zaroči s Ksenijo Črnogorsko, hčerja kneza Nikole. Ksenija biva zdaj v Petrogradu ter je znana, kakor nenavadna lepotica.

— **Za pariško razstavo.** Glasom brzojavke z Dunaja je cesar dovolil 50.000 gld iz državne blagajnice za umetno-obrtni oddelek pariške razstave. To je najboljši in zares cesarski odgovor onim, ki so hoteli pariško razstavo bojkotirati radi — Dreyfussa.

— **Severna zvezda sestavljena.** Profesor Campbell Lickove zvezdarne v San Francisco je pogodil, da je severna zvezda sestavljena iz treh zvezd, in sicer se sučeta dve „zemlji“ okoli svojega „solnea“.

— **Razlet** Kakor javljajo iz Gradca, je predzadnji petek opoldne nastala eksplozija v tovarni za smodnik v Rudersdorfu pri Puntigamu. Užgalo se je 50 stotov smodnika. Vsa tovarna je razdejana, Mlinsko kolo je zletelo več sto metrov z svojega torišča. Pok je bilo slišati v Gradec. Na srečo ni bilo nobenega delavca v tovarni.

Loterijske srečke

V Lincu dne 23. septembra t. l.: 57, 62, 50, 2, 74.

V Trstu dne 23. septembra t. l.: 86, 48, 81, 47, 35.

V Pragi dne 27. septembra t. l.: 54, 42, 60, 14, 6.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 27. septembra 1899. Pšenica 9 gld. 18 kr., rž 7 gld. 10 kr., ječmen 6 gld. 20 kr., oves 6 gld. — kr., ajda 8 gld. — kr., proso 8 gld. 50 kr., turšica 6 gld. — kr., leča 10 gld. 50 kr., grah 9 gld. 50 kr., fižol 9 gld. 50 kr. Vse cene veljajo za 100 kilog.)